

**UCHWAŁA NR XLII/216/22
RADY GMINY W TARŁOWIE**

z dnia 29 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tarłów na lata 2022-2027

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022, poz. 559), w związku z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022, poz.447), Rada Gminy w Tarłowie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tarłów na lata 2022-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tarłów.

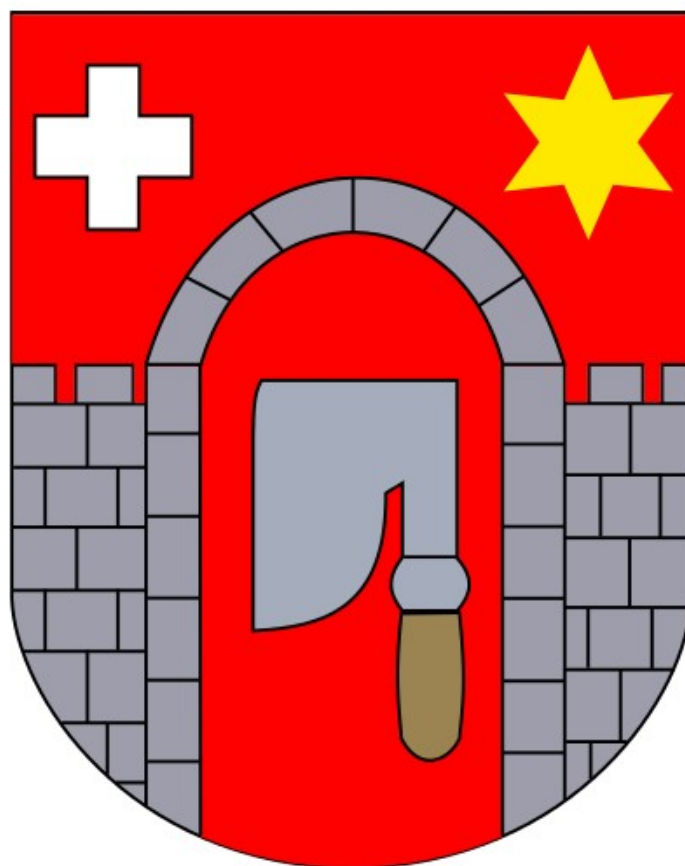
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Janusz Giez

Załącznik do uchwały Nr XLII/216/22
Rady Gminy w Tarłowie
z dnia 29 marca 2022 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY TARŁÓW NA LATA 2022-2027

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	
Założenia strategii	str.3
2. Diagnoza problemów społecznych Gminy Tarłów.....	str.6
2.1 Charakterystyka gminy	str.6
2.2 Dane Demograficzne.....	str.7
2.3 Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej.....	str. 9
2.4 Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych na terenie gminy.....	str.12
3. Analiza SWOT.....	str. 16
4. Wizja, misja i założenia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.	
4.1 Cel strategiczny I	str. 20
4.2 Cel strategiczny II	str. 25
4.3 Cel strategiczny III	str. 28
4.4 Cel strategiczny IV	str. 31
5. Uwagi końcowe	str. 33

1. Wstęp

Założenia strategii

Samorządy lokalne działające w obrębie danej społeczności, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwi dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem szczególnym. Zawiera bowiem założenia polityki społecznej uwzględniające kompetencje samorządu gminnego, bierze pod uwagę przesłanki wynikające z sytuacji panującej naszczęblu gminy. Dlatego też dokument przygotowany dla gminy Tarłów sygnalizuje problemy społeczne występujące w tej gminie, zawiera rozwiązania o charakterze systemowym. Niniejsza strategia została opracowana przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarłowie.

Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu. Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu gminnego, komisji d.s. rozwiązywania problemów alkoholowych, pracownikami punktów psychologicznych, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła. Koordynatorem realizacji strategii jest Wójt Gminy, zaś osobami odpowiedzialnymi za realizację są pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej z Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej na czele.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2022-2027. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Tarłów zakłada długofalowe działania mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one same w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Dokument ten charakteryzuje w szczególności działania instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, które podejmowane są dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb osób i rodzin.

Okres transformacji, oprócz niewątpliwie pozytywnych, zaowocował także niekorzystnymi dla społeczeństwa zmianami. Stopniowe odchodzenie od modelu państwa opiekuńczego wywołało takie zjawiska, jak:

- ✓ rozwarstwienie społeczne;
- ✓ marginalizacja (wykluczenie) wielu jednostek i grup społecznych;
- ✓ obniżenie standardu życia polskich rodzin; nierówności społeczne w dostępie do pracy, edukacji, kultury i leczenia.

W związku z tym przed samorządami stało zadanie, którego nie można odkładać „na później” – jest nim konieczność strategicznego rozwiązywania problemów społecznych zmarginalizowanych środowisk, osób, rodzin i grup społecznych, przywrócenie ich społeczeństwu, jako jego pełnoprawnych członków. Współczesna rola państwa w zakresie polityki społecznej powinna realizować się w takich obszarach jak:

- ✓ poprawa położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
  - ✓ prowadzenie bieżących działań osłonowych;
  - ✓ przewidywanie zagrożeń społecznych;
  - ✓ dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych;
  - ✓ rozciągnięcie zadań polityki społecznej na instytucje pozarządowe;
  - ✓ określenie publicznych funduszy celowych i administrowanie nimi;
  - ✓ określenie zadań w zakresie socjalnej funkcji państwa bez znaczenia jest fakt istnienia Polski w strukturach Unii Europejskiej, dlatego podstawę wszelkich działań stanowią cele odnoszące się do trzech obszarów:
    - ✓ polepszenia warunków życia, pracy i kształcenia;
    - ✓ prawa do zatrudnienia i prawo do wykształcenia;
    - ✓ stworzenie systemu zabezpieczenia społecznego.
- Realizacja tychże celów oparta jest na zasadach socjalnych wspólnoty;
- ✓ zasadzie subsydiarności,
  - ✓ zasadzie osobistej wolności,
  - ✓ zasadzie solidarności.

Ogólnie akceptowanymi wartościami współczesnej polityki społecznej, które powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w strategii, są:

- ✓ bezpieczeństwo socjalne, tzn. gwarancja dochodów i usług na wypadek pojawienia się tzw. ryzyka socjalnego(choroba, bezrobocie, inwalidztwo, itp.);
- ✓ wiara w zasoby ludzkie, a więc inwestycje w człowieka, tj. tworzenie równych szans rozwoju dla ludzi;
- ✓ spokój społeczny, traktowany jako wartość podstawowa dla utrzymania harmonijnej współpracy i współżycia między ludźmi (redystrybucja dochodu narodowego na rzecz grup upośledzonych jak i dialogu społecznego);
- ✓ życie rodzinne - uznanie rodziny za podstawową instytucję społeczną.

Jest kilka mechanizmów powstawania problemów społecznych. Są nimi przede wszystkim:

- ✓ dezorganizacja społeczeństwa,
- ✓ gwałtowna zmiana społeczna,
- ✓ opóźnienia kulturowe ,

- ✓ przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania,
- ✓ złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych,
- ✓ niekompetencja polityków czy urzędników państwowych,
- ✓ dysfunkcjonalność instytucji społecznych,
- ✓ dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk,
- ✓ nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna,
- ✓ złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych
- ✓ nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

W opracowaniu lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wysoce przydatne może być pojęcie deinstytucjonalizacji w pomocy społecznej, gdzie pomoc winna:

- ✓ służyć życiowemu usamodzielnianiu się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- ✓ umacniać rodzinę,
- ✓ być w możliwie najszerszym zakresie zapewniona wspólnota lokalnej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to względnie trwały wzór interwencji społecznej podejmowanej w celu poprawy tych stanów rzeczy, które oceniane są negatywnie. W oparciu o uzyskane od władz lokalnych informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski ze strony władz lokalnych.

Przedłożony materiał został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Tarłowie.

2. Diagnoza problemów społecznych gminy Tarłów.

2.1. Charakterystyka gminy.

Miejscowość Tarłów leży w powiecie opatowskim na północno-wschodnich krańcach województwa świętokrzyskiego. Siedziba gminy — Tarłów, leży w widłach Wisły i jej lewobrzeżnego dopływu Kamiennej i stanowi jednostkę administracji państwowej. Gmina Tarłów obejmuje obszar liczący 163,4 km² powierzchni, zamieszkałych przez 5020 osób w tym 2535 kobiet i 2485 mężczyzn (dane na dzień 31.12.2021r.). Gmina Tarłów jest starzejącą się Gminą. W ciągu ostatnich lat liczba mieszkańców systematycznie spada (ok. 100 osób rocznie).

Gęstość zaludnienia wynosi około 32 osoby na km². Na północy gmina graniczy z gminą Lipsko i miastem Solec nad Wisłą — gminami województwa mazowieckiego, od zachodu i południa z gminą Bałtów, Ożarów i Ćmielów — gminami województwa świętokrzyskiego, a od wschodu poprzez Wisłę z Józefowem gminą województwa lubelskiego. Przez teren miejscowości przebiega droga krajowa o znaczeniu ponadlokalnym, łącząca Tarłów z oddalonym o 13 km miastem Ożarowem.

Gmina Tarłów stanowi wspólnotę samorządową, w której skład wchodzi 33 sołectw: Bronisławów, Brzozowa, Cegielnia, Ciszycza Dolna, Ciszycza Górna, Ciszycza Kolonia, Ciszycza Przewozowa, Czekarzewice Pierwsze, Czekarzewice Drugie, Dąbrówka, Dorotka, Duranów, Hermanów, Janów, Julianów, Kolonia Dąbrówka, Kozłówek, Leśne Chałupy, Łubowa, Maksymów, Mieczysławów, Ostrów, Potoczek, Słupia Nadbrzeżna – Wieś + Leopoldów, Słupia Nadbrzeżna - Kolonia, Sulejów, Tadeuszów, Tarłów, Teofilów, Tomaszów, Wesołówka, Wólka Lipowa, -Wólka Tarłowska.

Głównym źródłem utrzymania na obszarze Gminy Tarłów jest rolnictwo, inna praca zarobkowa a w ostatnich latach także benefity otrzymywane z pomocy społecznej. Największa liczba mieszkańców gminy znajduje prace w rolnictwie, są to przeważnie własne gospodarstwa rolne, o niewielkiej powierzchni. Powierzchnie uprawne na terenie gminy stanowią gleby II – IV klasy.

Jedynym źródłem utrzymania przeważającej liczby ludności są dochody uzyskane z upraw i hodowli zwierząt. Rolnicy to siła robocza stanowiąca znaczny odsetek bezrobocia ukrytego w gminie Tarłów. Na terenie gminy nie ma żadnych zakładów przemysłowych, jedynie placówki handlowe i usługowe. Istotną bazą zatrudnieniową jest Urząd Gminy i jednostki mu podległe. Podstawą bazę mieszkaniową gminy stanowią indywidualne budynki mieszkalne związane z siedliskami gospodarstw rolnych. Jedynie w centrum Tarłowa budownictwo ma charakter typowy

dla zabudowymałomiasteczkowej.

2.2.Dane demograficzne

W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 14,8%. Średni wiek mieszkańców wynosi 44,0 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Tarłów zawarli w 2020 roku 12 małżeństw, co odpowiada 2,3 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,0 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 29,1% mieszkańców gminy Tarłów jest stanu wolnego, 55,3% żyje w małżeństwie, 3,2% mieszkańców jest po rozwodzie, a 11,9% to wdowy/wdowcy. Gmina Tarłów ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -14. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -7,83 na 1000 mieszkańców gminy Tarłów. W 2020 roku urodziło się 41 dzieci, w tym 46,3% dziewczynek i 53,7% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 371 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,45 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2020 roku 47,1% zgonów w gminie Tarłów spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 21,6% zgonów w gminie Tarłów były nowotwory, a 2,4% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. **Na 1000 ludności gminy Tarłów przypada 15.85 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju.** W 2020 roku zarejestrowano 30 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 53 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Tarłów -23. 59,8% mieszkańców gminy Tarłów jest w wieku produkcyjnym, 14,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 25,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym
Dane: polskawliczbach.pl/gmina_Tarlow

Dane liczbowe pokazują żeGmina Tarłów jest gminą wymierającą. Młodzi mieszkańcy opuszczają gminę w poszukiwaniu pracy i życia na lepszym poziomie, a na terenie gminy pozostają starzejący się rodzice i dziadkowie. Nie bez znaczenia była też pandemia COVIDa, wskutek której zwiększyły się statystyki dotyczące śmiertelności.

Tabela 2. Struktura ludności w roku 2021

WIEK MIESZKAŃCÓW	LICZBA OSÓB	ODSETEK
OGÓLEM	5020	100,00
0-6	285	5,68
7-15	396	7,89
16-19	182	3,63
KOBIETY 20-60	1347	26,83
MEŹCZYŹNI 20-65	1613	32,13
MIESZKAŃCY W WIEKU POPRODUKCYJNYM	1197	23,84

Źródło: Ewidencja ludności Urzędu Gminy Tarłów

Tabela 3. Struktura przyrostu naturalnego i saldo migracji w roku 2021 w Gminie Tarłów.

URODZENIA	36
ZGONY	102
PRZYROST NATURALNY	-14
WYMELDOWANIA	227 (w tym 102 zgony)
ZAMELDOWANIA	104 (w tym 36 urodzeń)

Źródło: Ewidencja ludności Urzędu Gminy Tarłów.

Tabela 3. Dane GUS za 2021 w Gminie Tarłów.

LUDNOŚĆ	5020
W TYM KOBIETY	2535
URODZENIA	36
ZGONY	102
PRZYROST NATURALNY	-14
SALDO MIGRACYJNE	-48

2.3. Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej.

Bezrobocie

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. Bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”.

Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej. Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu.

Bezrobocie,

przyczyniając się do ubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki w postaci:

- ✓ dezintegracji rodziny,
- ✓ zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- ✓ zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane świadczenia kompensujące płace. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. Najbardziej dramatyczną sytuacją jest wsparcie socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą, zanikiem autorytetu rodzicielskiego, co może prowadzić do rozpadu rodziny. Pojawia się także groźba

przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Na dzień 31.12.2021 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Opatowie z terenu naszej gminy zarejestrowanych było 296 osób nie posiadających zatrudnienia, co stanowi około 5,9 % ogółu osób zamieszkujących gminę. Z 296 bezrobotnych 147 osób to mężczyźni zaś 149 osób to kobiety. 14 osób zarejestrowanych było z prawem do zasiłku zaś 200 osób posiadało status osoby długotrwale bezrobotnej. Widzimy tu ewidentną tendencję zniżkową w porównaniu do lat ubiegłych (6 lat temu było odpowiednio: 498 bezrobotnych, 267 mężczyzn, 231 kobiet i 339 długotrwale bezrobotnych). Sam fakt zarejestrowania się w Urzędzie Pracy nie jest odzwierciedleniem ilości osób pozostających bez pracy. W wielu przypadkach osoby nie są zainteresowane zarejestrowaniem się w PUP, przez co same pozbawiają się ubezpieczenia zdrowotnego. W 2021 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 8 wniosków o ubezpieczenie zdrowotne osoby po jej pobycie w szpitalu. Poza tym są też osoby korzystające z benefitów typu 500+, 300+, stypendiów szkolnych itp. które nie są zainteresowane oficjalną pracą wymagającą reżimu czasowego, a raczej dorabianiem sezonowym lub pracą na czarno.

W ostatnich latach widzimy zmniejszenie się grupy bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej. Widzimy też migrację młodych do dużych miast lub innych krajów w poszukiwaniu pracy. Jednocześnie zwiększa się grupa świadczeniobiorców w wieku poprodukcyjnym, którzy nie wypracowali sobie świadczeń emerytalnych i korzystają z zasiłków stałych „z wieku”. Coraz większym problemem stają się osoby w podeszłym wieku, które nie mają osób bliskich a potrzebują różnego rodzaju usług opiekuńczych. Wynika to z faktu starzenia się społeczeństwa.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie, jak również technika kontraktu socjalnego, która pozwala na to, by pomoc - jej forma, wysokość i okres świadczenia uzależniona była od aktywności bezrobotnego i jego rodziny. Niepokojący jest wpływ pozostawania bez pracy na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się alkoholizm w rodzinie. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarłowie w latach 2019 – 2021 realizował Projekt „Lepsza przyszłość”, w ramach którego 30 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podniosło swoje kwalifikacje zawodowe, wzięło udział w stażach a po zakończeniu projektu 11 z tych osób podjęło zatrudnienie.

Kwestia uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych

Alkoholizm oraz inne uzależnienia, takie jak narkomania i nikotynizm, to zauważalne zjawiska w obszarze pomocy społecznej. Są one trudne do rozwiązania, gdyż zarówno ich źródłem, jak i ich skutkiem są inne problemy. Nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Następstwa te dotyczą nie tylko zdrowia fizycznego i psychicznego. Głównymi problemami współwystępującymi wraz z uzależnieniami są bezrobocie, ubóstwo, dysfunkcje rodziny, długotrwała choroba, przestępczość - w tym przemoc w rodzinie.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm można wymienić uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Należy zauważyć, iż według oficjalnych statystyk problem alkoholizmu jest marginalny, wręcz nieistniejący jak na 5 tysięczną społeczność gminy. Natomiast według mieszkańców jest widocznym, negatywnym zjawiskiem społecznym. Z danych uzyskanych od dyrektora szkoły w Tarłowie wynika, że nie odnotowano przypadków spożywania alkoholu oraz zażywania i rozprowadzania substancji odurzających przez uczniów na terenie szkół.

Z informacji Komisariatu Policji w Ożarowie wynika że w ostatnim roku lekko zmalała ilość interwencji wobec mieszkańców znajdujących się pod wpływem alkoholu niż w latach poprzednich.

Na terenie gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych która jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób z problemem alkoholowym. Wstępnie motywuje do terapii i informuje o możliwościach leczenia osób uzależnionych. Komisja udziela pomocy prawnej, służy radą, informuje o organizacjach, domach i poradniach, które działają na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych. Komisja kieruje także na terapię stacjonarną lub na leczenie zamknięte w szpitalu w Morawicy.

Kwestia osób starszych i niepełnosprawnych

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwale lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem w dobie obecnej niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna prowadzić aktywne działania, na wszystkich szczeblach życia społecznego, aktywnie

pracować na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, przeciwdziałać ich dyskryminacji tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse i warunki korzystania z przysługujących im praw.

Na terenie gminy kwestią osób niepełnosprawnych zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej, Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy. W roku 2021 z powodu niepełnosprawności ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej korzystało ok. 120 osób miesięcznie, zaś z tytułu opieki na niepełnosprawnym członkiem rodziny średnio 47 osób miesięcznie. Na terenie Gminy Tarłów na rzecz osobom niepełnosprawnym pomagają Asystenci Osobiści Osób Niepełnosprawnych. W 2021 roku pracowało 2 asystentów na rzecz 20 osób niepełnosprawnych. Asystentura prowadzona jest w ramach Programu Rządowego finansowanego z Funduszu Solidarnościowego, zaś realizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opatowie.

Obok niepełnosprawności znaczącym problemem staje się kwestia osób starszych, ich funkcjonowania w środowisku i brak opieki paliatywnej - jest to wynikiem starzejącego się społeczeństwa. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarłowie świadczy usługi opiekuńcze dla osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych. Ponadto od 2019 roku świadczy usługi opieki wytchnieniowej w ramach Programu Rządowego finansowanego z Funduszu Solidarnościowego. Z każdym rokiem obejmujemy opieką wytchnieniową większą grupę osób. W 2021 roku 7 osób otrzymało świadczenia opieki wytchnieniowej w wymiarze 240 godzin/osobę.

2.4. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych na terenie gminy Tarłów.

Do analizy problemów wykorzystamy dane rocznych sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarłowie, danych statystycznych oraz sprawozdań z działalności samorządów gminnych.

Tabela 1. Powody korzystania z pomocyspołecznej

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN / OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO POMOC		
	2019	2020	2021
LATA			
UBÓSTWO	117/277	112/246	111/232
BEZROBOCIE	88/234	87/225	79/200
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	65/115	73/119	53/73

DLUGOTRWALA CHOROBA	83/176	79/157	77/148
BEZRADNOŚĆ	4/20	7/30	7/30
BEZDOMNOŚĆ	2/2	2/2	3/3
ALKOHOLIZM	6/6	5/5	7/9
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	3/3	0/0	3/3
PRZEMOC W RODZINIE	0/0	3/3	0/0

Źródło: Opracowano na podstawie sprawozdań rocznych Ośrodka Pomocy Społecznej

Tabela 4. Interwencje domowe, po których sporządzono „Niebieską kartę”.

ROK	LICZBA INTERWENCJI DOOWYCH PO KTÓRYCH SPORZĄDZONO „NIEBIESKĄ KARTĘ”
2019	6
2020	8
2021	7

Źródło : Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tabela 5. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”.

ROK	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH PROCEDURĄ „NIEBIESKIEJ KARTY”
2019	10
2020	11
2021	11

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tabela 6. Osoby z problemami alkoholowymi będące pod opieką Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ROK		LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z PUNKTU KONSULTACYJNEGO	LICZBA PORAD
2019	OSOBY Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM	32	128
	CZŁONKOWIE RODZIN-WSPÓLUZALEŻNIENI	16	46
	OSOBY DOZNAJĄCE PRZEMOCY	7	28
	OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC	0	0
2020	OSOBY Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM	34	134
	CZŁONKOWIE RODZIN-WSPÓLUZALEŻNIENI	11	48
	OSOBY DOZNAJĄCE PRZEMOCY	4	28
	OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC	2	8
2021	OSOBY Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM	33	144
	CZŁONKOWIE RODZIN-WSPÓLUZALEŻNIENI	17	58
	OSOBY DOZNAJĄCE PRZEMOCY	4	18
	OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC	2	6

Źródło: Dane z GKRPA w Tarłowie.

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Do osób, które w największym stopniu dotyczą lokalne problemy społeczne zaliczyć można dzieci i młodzież, przede wszystkim te pochodzące z rodzin biednych, wielodzietnych, dysfunkcyjnych.

Do grupy osób szczególnie narażonych należy także grupa ludzi starszych i samotnych, osoby chore i niepełnosprawne oraz rodziny wielodzietne, ubogie i z problemem alkoholowym. Kolejną grupą mieszkańców, która odczuwa skutki problemów społecznych, są długotrwale

bezrobotni, pozostający bez prawa do zasiłku i ich rodziny. Ponadto, należy również zwrócić uwagę na osoby z niskim wykształceniem oraz rolników utrzymujących się tylko z pracy w gospodarstwie.

Z powyższego zestawienia wynika rozkład wskazań najistotniejszych kwestii społecznych, które winne stać się przedmiotem szczególnej troski samorządu lokalnego.

1. Pomoc dzieciom i młodzieży, zwłaszcza z rodzin najuboższych i dotkniętych dysfunkcją.
2. Pomoc osobom bezrobotnym w przekwalifikowaniu się oraz znalezieniu pracy.
3. Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy.
4. Pomoc ludziom starszym, samotnym i niepełnosprawnym. Promocja zdrowia.

Wiodącą rolę w rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy Tarłów odgrywa Ośrodek Pomocy Społecznej. Nie bez znaczenia jest także działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Największymi podmiotami funkcjonującymi na terenie gminy, z którymi gmina prowadzi współpracę w rozwiązywaniu problemów społecznych są:

- ✓ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- ✓ Przedszkole,
- ✓ Szkoła Podstawowa,
- ✓ Biblioteka w Tarłowie,
- ✓ Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Tarłowie.

Na szczególną uwagę zasługuje także funkcjonowanie Klubu Sportowego Tarłów, który zrzesza okoliczną młodzież oraz promuje zdrowy tryb życia.

3. Analiza SWOT

Do opracowania mocnych i słabych stron problematyki pomocy społecznej na terenie gminy Tarłów zastosowaliśmy analizę SWOT jako dobre narzędzie do określania celów strategicznych. Nazwa SWOT pochodzi od słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Strengths - mocne strony:

- ✓ wykwalifikowany personel Ośrodka,
- ✓ wsparcie dla osób psychicznie chorych poprzez usługi specjalistyczne oraz Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób psychicznie chorych, WTZ
- ✓ dostęp do bezpłatnej, specjalistycznej pomocy terapeuty uzależnień, w punktach działających na terenie gminy Tarłów,
- ✓ właściwy przepływ informacji między instytucjami pomocy społecznej,
- ✓ dobre wyposażenie informatyczne (sprzęt komputerowy, oprogramowanie),
- ✓ integracja mieszkańców w stanach zagrożenia zdarzeniami losowymi,
- ✓ korzystanie z programów podnoszących kwalifikacje osób bezrobotnych z terenugminy Tarłów, finansowanych ze środków UE,
- ✓ dobrze działający zespół interdyscyplinarny,
- ✓ walory turystyczne i przyrodnicze gminy,
- ✓ atrakcyjne dla inwestorów położenie gminy,

Weaknesses - słabe strony:

- ✓ brak placówek typu interwencyjnego oraz mieszkań socjalnych,
- ✓ zbyt mało środków finansowych na zaspokojenie wszystkich potrzeb podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej,
- ✓ odpływ młodych, wykształconych ludzi,
- ✓ starzenie się społeczeństwa,

- ✓ systematyczne zmniejszanie się liczby narodzin dzieci — co skutkuje zamykaniem szkół,
- ✓ negatywne wzorce spożywania alkoholu,
- ✓ łatwość dostępu do używek dla osób niepełnoletnich,
- ✓ zagrożenie związane z występowaniem klęsk żywiołowych takich jak: powódzie, susze,
- ✓ zbyt niskie wynagrodzenia pracowników, niewspółmierne do wkładanego wysiłku i zaangażowania,
- ✓ niska stopa życiowa mieszkańców,
- ✓ niski poziom płac na lokalnym rynku pracy,
- ✓ niskie kwalifikacje zawodowe znacznej części osób bezrobotnych,
- ✓ bierność bezrobotnych i osób korzystających z pomocy OPS

Opportunities - szanse:

- ✓ polityka prospołeczna i prorodzinna samorządu lokalnego,
- ✓ współpraca pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- ✓ rozwijanie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających pomocy w ramach programów rządowych,
- ✓ wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w sektorze pomocy społecznej,
- ✓ dostęp do możliwości korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków unijnych,
- ✓ tworzenie programów profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze zapobiegania problemom społecznym,
- ✓ możliwości podnoszenia i rozszerzania kwalifikacji zawodowych
- ✓ nowe inwestycje lokalne jako potencjalne miejsca pracy,
- ✓ objęcie opieką wychowawczą rodziny sprawujące opiekę nad osobą niepełnosprawną,
- ✓ objęcie opieką osoby w podeszłym wieku potrzebujące wsparcia,
- ✓ objęcie opieką asystenta rodzin potrzebujących i zagrożonych rodzin wykluczeniem społecznym,
- ✓ objęcie asystenturą niepełnosprawnych.

Threats - zagrożenia:

- ✓ niezrozumienie dla działań pomocy społecznej,
- ✓ brak stabilności przepisów,
- ✓ dekretowanie zadań bez pokrycia finansowego,
- ✓ brak pomieszczeń na lokale socjalne i mieszkania chronione,
- ✓ rozpad więzi społecznych i zanik kontroli społecznej,
- ✓ zagrożenie funkcjonowania rodziny poprzez uzależnienia, długotrwałe bezrobocie, ubóstwo i przemoc w rodzinie,
- ✓ występowanie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej,
- ✓ emigracja zarobkowa związana z wysokim bezrobociem,
- ✓ szybkie starzenie się społeczeństwa,
- ✓ niekorzystne wzorce zachowań (agresywność) płynące z mediów, Internetu, gier komputerowych,
- ✓ ograniczenia prawne i niejasność przepisów w rozwiązywaniu problemów pomocy społecznej,
- ✓ zrzucanie coraz większej odpowiedzialności finansowej dotyczącej finansowania opieki społecznej na gminy,
- ✓ zrzucanie na gminy coraz więcej zadań dotyczących pomocy społecznej, bezzabezpieczenia personalnego.

4. Wizja, misja i zagrożenia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Wizja gminy Tarłów jest przewidywaniem pożądanego przez lokalną społeczność obrazu ich miejsca życia, pracy i odpoczynku. Tworząc wizję określono cechy jakie powinny ją charakteryzować w przyszłości, kierunki rozwoju które w optymistyczny sposób ujmują przyszłość gminy.

Wizja gminy Tarłów:

Gmina Tarłów to wiejska gmina położona w przepięknym miejscu Polski. Leży nad rzekami Wisłą i Kamienną, rozwijająca się turystycznie i rolniczo, dająca mieszkańcom możliwości

wszechstronnego rozwoju gospodarczego, edukacyjnego i kulturalnego. Dając stabilizację i bezpieczną przyszłość swoim mieszkańcom.

Cele rozwoju gminy powinny doprowadzić do poprawy sytuacji mieszkańców, ewolucji instytucji rodziny a także poprzez działania inwestycyjne poprawę jakości życia. Misja gminy jest odzwierciedleniem planów i kierunków rozwoju gminy.

Misja:

Gmina Tarłów dąży do poprawy standardu życia mieszkańców, gminąsilnych wychowawczo rodzin oraz miejscem spędzania spokojnej starości. To także piękny zakątek Polski do którego warto przyjechać by odpocząć.

Dążenie do przekształcenia gminy zgodnie z wizją i misją wymaga wytyczenia celów i zadań. Osobą odpowiedzialną za realizację strategii jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarłowie, zaś koordynatorem realizacji strategii Wójt Gminy Tarłów.

4.1. Cel strategiczny I

Dzieci są przyszłością gminy.

Tylko zdrowe wychowawczo rodziny zapewnią dzieciom odpowiedni rozwój i stworzą warunki do życia zgodnie z ich potrzebami.

Cel strategiczny I:

Pomoc dzieciom i młodzieży, zwłaszcza z rodzin najuboższych i dotkniętych dysfunkcją.

1. Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo wychowawczych.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami, oraz wyrównywanie szans edukacyjnych.
3. Przeciwdziałanie szerzeniu się postaw destrukcyjnych, agresywnych, społecznych w środowisku dzieci i młodzieży.

Kierunki działań:

1. Pomoc materialna i żywnościowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej
2. Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności z sądem rodzinnym i kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.
3. Systematyczne współdziałanie z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.
4. Wspieranie działań mających na celu utworzenie świetlic wiejskich zapewniających dzieciom rozrywkę i organizację czasu wolnego - Urząd Gminy w Tarłowie.

CEL STRATEGICZNY I: POMOC DZIECIOM I MŁODZIEŻY, ZWŁASZCZA Z RODZIN NAJUBOŻSZYCH
--

I DOTKNIĘTYCH DYSFUNKCJĄ				
CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKŁADY	ODPOWIEDZIALNI
1.Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo	1.Pomoc materialna i żywnościowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej	2022 – 2027	Budżet gminy, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej
	2. Budowanie skutecznego systemu interwencji wobec zjawiska przemocy w rodzinie.	2022 – 2027	Fundusz korkowy. Budżet OPS środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
	3.Zwiększenie dostępności i skuteczności do zorganizowanych form pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej.	2022 - 2027	Fundusz korkowy. Środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Punkty: psychologiczny i terapeutyczny
	4.Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości, w szczególności z sądem rodzinnym i kuratorami sądowymi dla dzieci młodzieży.	2022 – 2027	Budżet gminy środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Ośrodek Pomocy Społecznej
	5.Budowanie sieci współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz integracji społecznej rodzin.	2022 - 2027	Budżet gminy środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie
			Budżet gminy	Ośrodek Pomocy

	6. Wsparcie rodzin przez działania specjalistyczne, terapeutyczne, warsztaty i poradnictwo dla rodzin.	2022 - 2027	środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Społecznej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju	1. Systematyczne współdziałanie z placówkami oświatowymi i wychowawczymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom	2022 – 2027	Budżet gminy środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoła w Tarłowie
	2. Zapewnienie atrakcyjnych zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży	2022 – 2027	Budżet gminy środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Biblioteka. Centrum Kultury w Tarłowie Szkoła Podstawowa w Tarłowie
	3. Wspieranie działań mających na celu utworzenie świetlic wiejskich zapewniającym dzieciom rozrywkę i organizację czasu wolnego	2022 – 2027	Budżet gminy środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Urząd Gminy w Tarłowie
	4. Zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych wyrównawczych dla potrzebujących uczniów	2022 – 2027	Środki pozyskane z funduszy zewnętrznych	Szkoła Podstawowa w Tarłowie
	5. Rozwój różnych	2022 - 2027	Budżet gminy środki	Szkoła Podstawowa

	form zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży w tym ćwiczeń korekcyjnych		pozyskane z funduszy zewnętrznych.	w Tarłowie
3.Przeciwdziałanie szerzeniu się postaw destrukcyjnych, agresywnych, społecznych w środowisku dzieci i młodzieży.	1. Wspieranie rodzin w sytuacjach kryzysowych i niewydolnych wychowawczo.	2022 – 2027	Budżet gminy środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt psychologiczny i terapeutyczny
	2.Edukacja społeczna w zakresie postaw wychowawczych i konsekwencji stosowanych oddziaływań wychowawczych wobec dziecka.	2022 – 2027	Budżet gminy środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.	Przedszkole w Tarłowie, Szkoła w Tarłowie,Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza
	3.Walka ze złymi wzorcami społecznymi związanymi ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych.	2022 – 2027	Budżet instytucji	Policja
	4.Organizowanie kulturalnych form wypoczynku i rekreacji.	2022 - 2027	Budżet instytucji	Szkoła w Tarłowie. Urząd Gminy w Tarłowie, Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza, Biblioteka.Centrum Kultury w Tarłowie

Wskaźniki realizacji celu:

- ✓ liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej;
- ✓ liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych i dodatkowych;;
- ✓ liczba dzieci korzystających ze spotkań, prelekcji w ramach edukacji społecznej
- ✓ liczba rodziców korzystających ze spotkań, prelekcji edukacyjno-wychowawczych;
- ✓ liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego;
- ✓ liczba rodzin objętych pomocą psychologiczną i terapeutyczną;
- ✓ liczba dzieci biorących udział w zajęciach edukacyjnych i kulturalnych w Bibliotece.Centrum Kultury w Tarłowie;
- ✓ liczba dzieci biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych w świetlicy szkolnej;
- ✓ liczba interwencji Policji w związku ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych.

4.2.Cel strategiczny II

Bezrobocie skutecznie uniemożliwia realizację celów zawodowych i osobistych.

Cel strategiczny II:

Pomoc osobom bezrobotnym w przekwalifikowaniu się oraz znalezieniu pracy.

1. Pomoc osobom bezrobotnym w podnoszeniu kwalifikacji.
2. Zapobieganie powstaniu i pogłębianiu się bezrobocia.
3. Zapewnienie wsparcia dla osób i ich rodzin pozostających bez pracy.

Kierunki działań:

1. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Opatowie w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie gminy.
2. Objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych, zachęcającą je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia. W szczególności należy dążyć do udzielenia osobom bezrobotnym wszechstronnej pomocy w zakresie: poradnictwa, zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.
3. Objęcie pomocą materialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.
4. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów, mogących stworzyć nowe miejsca pracy.
5. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.

Cel strategiczny II:

Pomoc osobą bezrobotnym w przekwalifikowaniu się oraz znalezieniu pracy.

CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKŁADY	ODPOWIEDZIALNI
1.Pomoc osobom bezrobotnym w podnoszeniu kwalifikacji.	1.Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Opatowiew zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie gminy, - organizacja prac społecznie użytecznych, - promowanie szkoleń, - prace interwencyjne, - roboty publiczne.	2022-2027	Środki pozyskiwane z funduszy zewnętrznych.	Urząd Gminy w Tarłowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarłowie, Szkoła w Tarłowie, Przedszkole w Tarłowie, ZGK w Tarłowie, Biblioteka.Centrum Kultury w Tarłowie
	2.Monitorowanie ofert programowych, opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.	2022-2027	Środki pozyskiwane z funduszy zewnętrznych.	Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Zapobieganie	1.Tworzenie na	2022-2027	Środki	Urząd Gminy

powstawaniu i pogłębianiu się bezrobocia.	terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów, mogących tworzyć nowe miejsca pracy.		pozyskiwane z funduszy zewnętrznych.	w Tarłowie
3.Zapewnienie wsparcia dla osób i ich rodzin pozostających bez pracy.	1.Objęcie pomocą socjalną osób długotrwale bezrobotnych, zachęcającą do aktywnego i systematycznego poszukiwania zatrudnienia.	2022-2027	Budżet instytucji	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarłowie
	2.Objęcie pomocą materialną i żywnościową rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.	2022-2027	Budżet instytucji	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarłowie, Polski Komitet Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św.

Wskazówki do realizacji celu:

- ✓ liczba osób bezrobotnych objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej;
- ✓ liczba osób bezrobotnych objętych pomocą Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej;
- ✓ liczba osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych;
- ✓ liczba osób zatrudnionych w ramach robót publicznych;
- ✓ liczba osób podnoszących kwalifikacje w ramach projektów unijnych.

4.3.Cel strategiczny III

Alkoholizm jest jednym z większych zagrożeń społecznych.

Osobom zagrożonym lub borykającym się z problemem alkoholowym należy zapewnić odpowiednią pomoc.

Cel strategiczny III:

Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy.

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
4. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.

Kierunki działania:

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkomanią.
3. Wdrożenie stosownych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu i narkotyków.
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
6. Przeciwdziałanie przemocy domowej

- przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, przez doskonalenie procedury „Niebieskiej Karty”
- utworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W w/w zakresie cele i kierunki działań są realizowane zgodnie z przyjmowanym corocznie przez Radę Gminy, Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zawierającym szczegółowe działania.

Cel strategiczny III:

Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy.

CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKŁADY	ODPOWIEDZIALNI
1. Zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych.	1. Ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych przez mieszkańców gminy.	2022-2027	Budżet instytucji, Fundusz korkowy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarłowie, Punkt psychologiczny i terapeutyczny
	2. Zmiana zachowań i postaw w sytuacjach związanych ze spożywaniem alkoholu, wdrożenie stosowanych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.	2022-2027	Budżet instytucji	Szkoła w Tarłowie
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.	1. Walka z patologicznymi sytuacjami związanymi z nadużywaniem alkoholu w tym z sytuacją	2022-2027	Fundusz korkowy	Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Policja

	współzależnienia i przemocy wywołanej alkoholizmem.			
3.Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.	1. Aktywne działanie grup pomocowych i wsparcie dla osób dotkniętych problemem alkoholizmu i ich rodzin.	2022-2027	Fundusz korkowy, Środki pozyskane z funduszy zewnętrznych	Punkty: Psychologiczny i terapeutyczny
4.Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.	1. Programy profilaktyczne, pogadanki, prelekcje.	2022-2027	Fundusz korkowy	Szkoła w Tarłowie Kościoły
	2. Aktywne działanie Zespołu Interdyscyplinarnego	2022-2027	Fundusz korkowy	Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźniki realizacji celu:

- ✓ liczba rodzin objętych opieką Zespołu Interdyscyplinarnego;
- ✓ liczba osób korzystających z punktów: psychologicznego i terapeutycznego;
- ✓ liczba programów profilaktycznych
- ✓ liczba interwencji Policji w związku z przemocą w rodzinie;
- ✓ liczba spraw prowadzonych przez Gminną Komisję d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4.4.Cel strategiczny IV

Systematycznie zwiększająca się liczba osób starszych, chorych i niepełnosprawnych sprawia, że w specjalny sposób należy zająć się zapewnieniem opieki tym osobom.

Cel strategiczny IV:

Pomoc ludziom starszym, samotnym i niepełnosprawnym.

Struktura demograficzna Gminy Tarłów wskazuje na zwiększanie się grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym oznacza to, że problemy wieku starczego oraz niepełnosprawność będą się nasilały i wymagają działań profilaktycznych i interwencyjnych. Dlatego ważne jest rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

1. Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy.
2. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osobom starszym i niepełnosprawnym.
3. Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najbliższym.
4. Promocja zdrowia.

Kierunki działania:

1. Utrzymanie osób niepełnosprawnych i starszych w miejscu ich zamieszkania w szczególności poprzez rozwój usług opiekuńczych realizowanych w miejscu ich zamieszkania oraz uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Wsparcie materialne dla osób samotnych, w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych
3. Podejmowanie działań zmierzających do systematycznego łamania barier dla osób niepełnosprawnych ruchowo.
4. Współdziałanie z PFRON i organizacjami pozarządowymi dla skutecznego rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.
5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
6. Rozwój działań informacyjnych i promocyjnych związanych z pozycją osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych.
7. Wyrównanie szans dostępu do opieki zdrowotnej, działania profilaktyczne i promocja zdrowia.

**Cel strategiczny IV:
Pomoc ludziom starszym, samotnym i niepełnosprawnym.**

CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLĄDY	ODPOWIEDZIALNI
1.Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym	1.Wsparcie materialne dla osób samotnych w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych.	2022-2027	Budżet instytucji	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarłowie
	2. Podejmowanie działań zmierzającym do systematycznego łamania barier dla osób niepełnosprawnych ruchowo.	2022-2027	Budżet instytucji, Środki pozyskane z funduszy zewnętrznych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarłowie, PCPR w Opatowie
2.Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, pielęgnacyjnych, asystenckich osobom starszym i niepełnosprawnym.	1 Korzystanie z programów dedykowanych osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom.	2022-2027	Środki pozyskane z funduszy zewnętrznych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarłowie PCPR w Opatowie
	2.Uruchomienie całodobowych usług opiekuńczych dla potrzebujących z terenu Gminy Tarłów.	2022-2027	Budżet instytucji	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarłowie
3.Aktywizacja społeczna samotnych osób i w podeszłym wieku	1.Rozwój działań informacyjnych i promocyjnych związanych z ofertą dla osób samotnych i w podeszłym wieku	2022-2027	Budżet instytucji	Urząd Gminy w Tarłowie KGW Biblioteka.Centrum Kultury w Tarłowie
4.Promocja zdrowia	1.Akcje profilaktyczne	2022-2027	Budżet instytucji	Ośrodek Zdrowia, Szkoła w Tarłowie

Wskaźniki realizacji celu:

- ✓ liczba akcji profilaktycznych;
- ✓ liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej;
- ✓ liczba osób w podeszłym wieku korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej;
- ✓ liczba osób korzystających z Opieki Wytchnieniowej;
- ✓ liczba osób korzystających z Asystencji Osobistej Osoby Niepełnosprawnej;
- ✓ liczba osób samotnych i w podeszłym wieku korzystających z różnych form aktywizacji społecznej;
- ✓ liczba osób objętych usługami opiekuńczymi.

5. Uwagi końcowe

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Działania określone w powyższej strategii są zadaniami ogólnospołecznymi i ważnym elementem polityki społecznej Gminy Tarłów.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Tarłów na lata 2022-2027 nakreśla długofalowe działania mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych została opracowana przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, po konsultacjach z przedstawicielami: samorządu gminnego, komisji d.s. rozwiązywania problemów alkoholowych, pracownikami punktów psychologicznych, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła. Koordynatorem realizacji strategii jest Wójt Gminy, zaś osobami odpowiedzialnymi za realizację są pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej z Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej na czele.

Zespół pracujący przy wdrażaniu strategii powinien co najmniej raz w roku spotkać się by omówić postęp realizacji poszczególnych zadań strategii. Ocena powinna być przekazana Wójtowi i Radzie Gminy wraz z propozycją rozwiązań problemów wynikających z realizacji strategii.

